

“Dünya bu gün: çağırışlar və ümidlər”

X Qlobal Bakı Forumu işə başlayıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə martın 9-da "Dünya bu gün: çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumu işə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev forumun açılış mərasimində iştirak edib.

Əvvəlcə xatirə fotosu çəkdirildi.

X Qlobal Bakı Forumunu açıq elan edən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri **İsmail Serageldin** dedi:

- Sabahınız xeyir, Zati-aliləri. Xanımlar və cənablar.

Mən böyük şərəf hissi ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin adından həmsədr kimi Qlobal Bakı Forumunun açılışını elan edirəm.

Biz ağır bir zəmanədə yaşayırıq. Bu gün görürük ki, müharibələr daha da artır və burada müxtəlif siyasətlər, siyasi həllər zəruri xarakter daşıyır. Buna görə də lazımdır ki, insanlar bir araya gəlsin, icmalar bu işdə iştirak etsin və əslində tarixdən götürülmüş dərslər bundan sonra da bir daha nəzərdən keçirilsin. Biz bir-birimizi ayıran xətləri aşaraq, etnik, irqi və digər cəhətlərə baxmayaraq, ümumbəşəri məqsədlər üçün çalışmalı, mübarizə aparmalıyıq. Çünki hamımız bu fikirdəyik. Bildiyiniz kimi, BMT 2000-ci ildə Minilliyin İnkişaf Məqsədlərini, 2015-ci ildə isə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini qəbul edərək hamımız üçün, bütün bəşəriyyət üçün ümumi bir gündəlik müəyyənləşdirmişdir.

İndi bizim qarşımızda ümumi çağırışlar var. Biz bilirik ki, pandemiya dövründə milyonlarla insan həyatını itirdi. Bu gün isə iqlim dəyişikliyi ilə yanaşı,

su qıtlığı, orzaq təhlükəsizliyi daha qabarıq şəkildə ortaya çıxır. Görürük ki, bu gün dünyada nə qədər insan aclıqdan əziyyət çəkir. Bu cür çağırışların həlli yolları tapılmalıdır.

Qlobal Bakı Forumunun məqsədindən danışan İsmail Serageldin bildirdi: Biz düşünməliyik və necə etməliyik ki, yeni ümidlər yaradaq və gələcəyə - sabaha baxaq. Biz bu yolda addımlayaraq bilməliyik ki, səhv və doğru addımlar nədən ibarətdir və necə etməliyik ki, daha müqavimətli şəkildə irəliyə gedək. Biz belə bir ümidlə yola çıxaraq müzakirələr aparmaq üçün buraya toplaşmışıq.

Mən böyük məmnuniyyətlə, hörmətli cənab Prezident, Zati-aliləri, sözü Sizə vermək istəyirəm.

Dövlətimizin başçısı forumun açılış mərasimində çıxış etdi.

X Qlobal Bakı Forumu

“Dünya bu gün: çağırışlar və ümidlər”

- Sabahınız xeyir xanımlar və cənablar.

Zati-alileri.

Hörmətli qonaqlar.

Sizin hər birinizi Bakıda salamlayırəm, X Qlobal Bakı Forumunda iştirakınıza görə təşəkkür edirəm. Əvvəlcə mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin (NGBM) İdarə Heyətinin üzvlərini nailiyyətləri münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrləri xanım Vayra Vike-Freyberqa və cənab Serageldinə liderlik keyfiyyətlərinə, mərkəzin inkişafına töhfələrinə və Qlobal Bakı Forumunun aparıcı beynəlxalq forumlardan birinə çevrilməsi ilə bağlı mühüm nailiyyətlərinə görə xüsusi minnətdarlığımı bildirirəm. Mən bu ilin yanvar ayında Davos Dünya İqtisadi Forumunda, fevralda Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak etmişəm, indi isə mart ayında Bakıda Qlobal Forumda iştirak edirəm.

Onu deyə bilərəm ki, Bakı Qlobal Forumunun iştirakçılarının təmsilçilik səviyyəsi və intellektual potensialı aparıcı beynəlxalq konfranslara uyğundur. Əlbəttə ki, bu, həmsədrlərin, bütün idarə heyətinin düşünülmüş və səmərəli fəaliyyətinin təzahürüdür. Burada 60 ölkədən 350 nəfər iştirakçı var. Onların sırasında 50-dən artıq nazir və sabiq prezident və baş nazir var. Beləliklə, təxmin edə bilərəm ki, müzakirələrin səviyyəsi kifayət qədər yüksək olacaq. Əlbəttə, ən dəyərli beynəlxalq münasibətlərlə bağlı yeni yanaşmalara dair tövsiyələrdir. Mən forumun proqramı ilə tanış oldum. O, hər zaman olduğu kimi kifayət qədər genişdir. Proqram Yaxın Şərqi, Afrikani və Qərbi Balkanları əhatə edir. Bununla yanaşı, bu gün dünya gündəliyinin aktual məsələləri də müzakirələr mövzusu sırasındadır.

Eyni zamanda mən mərkəzin adını daşıdığı dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin xatirəsinə və irsinə olan dərin hörmətlə bağlı təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Nizami Gəncəvi Azərbaycanın qədim şöhrətindən olan özünün doğma Gəncə şəhərində dünyaya göz açıb, yaşayıb, orada vəfat edib və dəfn olub. Onun müdrikliyi və istedadı Azərbaycan xalqının istedadını və müdrikliyini təəssüm etdirir.

Mən burada müzakirə ediləcək bezi mövzularla bağlı öz fikirlərimi və bəzi məlumatlarla bölüşmək istəyirəm. Panellərdən birinin multilateralizmə həsr olunması məni məmnun etdi. Xüsusilə ona görə ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında 2019-cu ildə öz üzvlüyünü göstərdiyi və 120 dövlətin yekdil qərarı ilə daha bir il - 2023-cü ilədək uzadılmış sədrliyi başa çatdırır. Biz böyük önəmlərə sahib, lakin müəyyən dövr ərzində təəssüf ki, bir az passiv Qoşulmama Hərəkatını, - əgər belə demək olarsa, - canlandırmağa çalışdıq. Bu məqsədlə biz beynəlxalq tədbirlər və üç Zirvə toplantısı təşkil etdik. Biz COVID-19-a dair BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sessiyasının təşkilinin təşəbbüskarı olduq. Biz fəal çalışaraq pandemiya ilə mübarizə sahəsində məlumat bazasının yaradılmasına nail olduq ki, daha sonra o, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən istifadə edildi. Biz Zirvə toplantılarında birini pandemiya ilə mübarizəyə həsr etdik. Biz pandemiyanın ilk aylarında təşkilinin təşəbbüskarı olduq. Biz COVID-19-dan sonrakı dövr məsələsinə diqqət yönəldik. Bununla yanaşı, biz əksəriyyəti Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 80-dən artıq ölkəyə maliyyə və humanitar yar-

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

dım etdik. Biz koronavirusla mübarizəni dəstəkləmək üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları həcmində birbaşa ianə etdik.

Eyni zamanda biz Qoşulmama Hərəkatının institusional inkişafını təmin etməyə çalışdıq. Bu məqsədlə Qoşulmama Hərəkatının 60 illik tarixində ilk dəfə biz təşəbbüslərimizlə Parlament Şöbəsinə iştirak etdik. Onun ilk iclası Bakıda təşkil edildi. Bundan əlavə, Hərəkatın Gənclər Şöbəsi də təsis edildi və onun katibliyi Bakıda yerləşir. Biz bu ilin sonunda sədrliyimiz başa çatdıqdan sonra da sədrliyimizi davam etdirəcəyik. Çünki biz bu günkü parçalanmış dünyada bəzi Hərəkatda böyük ehtiyac olduğunu görürük.

Bu gün biz soyuq müharibənin bitməsindən sonra bu gündəlik baş vermiş bəlkə də ən ciddi Şərq-Qərb qarşıdurmasının şahidi olurduq. Qoşulmama Hərəkatı körpülərin salınmasında, münaqişələrin həllində yeni yanaşmaların formalaşdırılmasında və Qoşulmama Hərəkatının təməl prinsiplərinin - Bandunq Prinsiplərinin təmin edilməsində mühüm rol oynaya bilər və oynamalıdır. Həmin prinsiplər - sülh, əməkdaşlıq, ərazi bütövlüyünə və suverenliyə hörmət, habelə sərhədlərin toxunulmazlığından ibarətdir.

Münaqişələrin həllinə gəldikdə, bu mövzu forum çərçivəsində geniş şəkildə müzakirə ediləcəkdir. Mən isə öz təcrübəmlə bağlı fikirlərimi bölüşə bilərəm. Münaqişələrin həlli iki cür olur - dinc yolla və qeyri-dinc yolla. Biz Ermənistanla münaqişəni dinc yolla həll etməyə çalışdıq. Baxmayaraq ki, Ermənistan tərəfindən işğal Azərbaycanı humanitar fəlakətə səbəb olmuşdur. İşğal nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı yurdusuz qalmış, qaçqın və məcburi köçkünlə çevrilmişdir.

Ermənistan azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparıb, onları Qarabağdan sürgün salıb və bir milyon azərbaycanlıya əzab-əziyyət verib. Münaqişəni dinc yolla həll etmək və erməni qoşunlarının Azərbaycan ərazilərindən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etmək üçün Ermənistanı inandırmaq cəhdlərimizə baxmayaraq, Ermənistan, sadəcə, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə məhəl qoymadı və beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq ittihamlaşdırma qərarlarına əsaslanaraq, 1992-ci ildə münaqişə yarandıqdan sonra ATƏT Minsk qrupunu təsis etdi. Lakin əfsuslar olsun ki, 28 il ərzində Minsk qrupu hər hansı notisiyə nail olmadı. Danışıqlar prosesinin sonunda bizə belə görünürdü ki, onlar, sadəcə, vəziyyəti dondurmaq istəyirlər. Onlar bu münaqişəni daimi dondurmaq istəyirdilər. Lakin biz bununla razılaşmadıq. Biz özünümüdəfiə hüququmuzdan, BMT-nin Xartiyasından, xüsusən də onun 51-ci maddəsindən istifadə edərək düzgün olanı etdik. Biz öz ərazilərimizi güc tətbiqi etməklə azad etdik. Bu, bizim legitim hüququmuz idi.

Beləliklə, çalışdıq ki, dinc yolla həll edək. Bizdə alınmadı, ona görə ki, erməni tərəfi konstruktiv yanaşma göstərmədi. Biz isə güc tətbiqi etdik və öz ərazimizi azad etdik. Hazırda təxminən iki il yarımlıq vaxt ötür və biz 10 min kvadrat metr əraziyə sahib oluruq və tamamilə dağıdılmış böyük ərazini yenidən tikirik. Yeri gəlmişkən, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin nümayəndələri Şuşaya səfər ediblər və orada panel müzakirələr aparıblar. Onlar Füzulidə və Şuşada dağıntıları görüblər və bu, heç qəndə də barbaqlıq, urbisid, kultur-sid, ekosisid əlamətidir. Bunun edən

bizim qonşularımız olub. Azərbaycan xalqının qisas almaq üçün məni hiüqqu var və mən bunu anlayıram. Lakin mənim mesajım deyil, meydanında qisas almaqla həyata keçdi.

Biz ermənilərdən fərqli olaraq hər hansı hərbi cinayət törətmədik. Biz ermənilərdən fərqli olaraq soyqırım törətmədik. Biz döyüş meydanında qisas aldığımız müstəqil olaraq, zərurət sülh üçün vaxt yetişib. Bununla belə, 2020-ci ilin noyabrında müharibə bitdikdən dərhal sonra biz sülh danışıqlarına başlamışdıq üçün təşəbbüs irəli sürdük və Ermənistanla sülh müqaviləsinin əsasını təşkil edəcək beş məşhur prinsipini təqdim etdik. Ümid edirik ki, vaxt keçdikdən sonra beynəlxalq iştirakçılar Ermənistanı şansı əldən buraxmamaqda dilə gətirən sonunda bizə belə görünürdü ki, onlar, sadəcə, vəziyyəti dondurmaq istəyirlər. Onlar bu münaqişəni daimi dondurmaq istəyirdilər. Lakin biz bununla razılaşmadıq. Biz özünümüdəfiə hüququmuzdan, BMT-nin Xartiyasından, xüsusən də onun 51-ci maddəsindən istifadə edərək düzgün olanı etdik. Biz öz ərazilərimizi güc tətbiqi etməklə azad etdik. Bu, bizim legitim hüququmuz idi.

Beləliklə, hazırda onlar üçün öz qonşuları ilə qonşu kimi davranmaq şansı yaranıb. Bir sözlə, biz sülh istəyirik. Biz hər hansı digər müharibəni istəmirik. Hesab edirik ki, sülhə nail olmaq olar. Ötən ilin oktyabrında Azərbaycan ilə Ermənistan arasında razılaşdırılmış məsələlər, xüsusən də, bir-birinin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət əslində onu göstərir ki, sülhə nail olmaqda maneə yoxdur.

Azərbaycandakı erməni azlığına gəldikdə, Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli ölkədir. Azərbaycan azlıqların hüquqlarını qoruyub saxlamaq bizim tövsiyəmizdir. Azərbaycan real vəziyyətlə tanış olan hər kəs deyər ki, Azərbaycan yüksək dini və etnik dö-

zümürlüylü ilə seçilən, müxtəlif etnik qrupların, konfessiyaların nümayəndələrinin dinc və ləyaqətli şəkildə yaşadığı ölkədir. Bir sözlə, əminəm ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan ermənilərin həyatı işğal dövründən fərqli olaraq daha yaxşı olacaq. Hər münaqişənin öz tarixi, öz dinamikası və sonu var. Lakin vacib odur ki, ölkələr arasında mübahisələr beynəlxalq hüquq əsasında həll olunsun, onların ərazi bütövlüyü və suverenliyi güc hesabına dəyişdirilməsin. Bu, Azərbaycanın mövqeyidir. Bu mövqə yalnız bizim məsələmi deyil, dünyadakı bütün münaqişələrə şamil edilir. Biz bu mövqeyi açıq şəkildə bəyan edirik.

Panel müzakirələrdən biri enerji və daşınmaz dövlətlərinə, enerji keçidində həsr olunub. Sonuncu görüşümüzün sonunda mən qonaqlarımızı məlumatlandırmaq istəyirdim. Ötən ilin iyunundan etibarən xeyli hadisələr baş verib. Əvvəlcə, Azərbaycan və Avropa Komissiyası Enerji Sahəsində Anlaşma Memorandumunu imzalayıblar. Memorandum Bakıda Avropa Komissiyasının sədri xanım Ursula Fon der Layen və mənim tərəfdarım imzalandı. Bu memorandum hazırda icra olunur. Azərbaycan Avropaya öz tövbü qaz təchizatını və ümumi qaz ixracını xeyli artırıb. Əgər biz 2021-ci ildə ümumən 19 milyard kubmetr qaz ixrac etmişdik, bu il o, 24 milyard kubmetrdən artıq olacaq və onun ən azı yarısı Avropaya nəql ediləcək.

Bu, hazırkı geosiyasi vəziyyəti nəzərə alaraq, Avropa istehlakçılarının tövbü qaza çıxışının təmin edilməsində onlara birmənalı olaraq yardım etdi və yardım etməkdə davam edəcək. Biz qaz yataqlarımıza sərmayələrimizi artırıb. Hazırda isə görürük və növbəti görürük, biz hətta ixrac boru kəmərlərinin genişləndirilməsi üzərində işləyir-

rik. "Cənub qaz dəhlizi" istismara verildi. Boru kəmərinin sonuncu hissəsi 2020-ci il dekabrın 31-də istismara verildi. Hazırda iki ildən bir az çox vaxt keçir və biz sistemi genişləndirməliyik - TANAP-ı 16-dan 32 milyard kubmetrə, TAP-ı isə 10-dan 20 milyard kubmetrə. Bu, sırf Avropada artan tələbatla bağlıdır. Belə olmasaydı, biz sərmayə qoymazdıq. Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayandan sonra biz qaz təchizatı və ya onun artırılması ilə bağlı 10-dan artıq Avropa ölkəsindən müraciət almışıq və onun üzərində işləyirik. Təsədüfi deyil ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş adlandırdı. Bu, elə bir haldır ki, biz hər zaman etibarlı tərəfdaş olmuşuq.

Biz nefti, neft məhsullarını, təbii qazı, elektrik enerjisini, neft-kimya məhsullarını beynəlxalq bazarlara, o cümlədən Avropa bazarlarına ixrac edirik. Ötən ilin dekabrında Buxarestdə əlamətdar hadisə baş verdi - Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumiya Avropa Komissiyasının Sədrinin iştirakı ilə "yaşıl enerji" və onun ötürülməsinə dair saziş imzaladılar. Biz onun əsasında Azərbaycanın Avropaya dənizdən külək enerjisi stansiyalarından ötürmə xəttini çəkəcəyik. Həmin ötürmə xəttinin bir hissəsi Qara dənizin dibinə gedəcək. Hazırda biz texniki osaslandırma prosesini aparırıq.

Həmin layihə ilə bağlı rəhbər komitənin ilk iclası fevral ayında Bakıda təşkil edildi və bu, Avropanın enerji xəritəsində mühüm dəyişiklik olacaqdır. Biz Avropanın enerji xəritəsini neft və qaz boru kəmərlərinin inşası ilə artıq dəyişmişik, indi isə növbə "yaşıl enerji"ni təmin edəcək elektrik xətlərinin inşasına yönəldilib. Məlumat vermək istəyirəm ki, IX Qlobal Bakı Forumunun indiyədək Azərbaycan dünyanın bir neçə aparıcı enerji şirkətləri ilə müqav-

lə və anlaşma memorandumları imzalayıb. Bunun nəticəsində Azərbaycanda günəş və külək enerjisindən 25 qıqavat həcmində "yaşıl enerji" əldə olunacaq. Bu, gözəl nailiyyətdir, Azərbaycan beynəlxalq "yaşıl enerji" bazarında vacib təchizatçıya və oyunçuya çevirəcək. Biz "yaşıl hidrogen"i ixrac etməyi planlaşdırırıq. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC) Xəzər dənizində bizim külək enerjisi potensialımızla bağlı yekun dəyərləndirməni başa çatdırıb və onun 157 qıqavat olduğunu təsbit edib. Buraya quruda olan daha 40 qıqavat potensialı da əlavə etmək olar.

Bu, dünya enerjisinin gələcəyidir və Azərbaycanın gələcəyidir. Enerji sahəsində keçid olduqca sürətli gedir. Qeyd etdiyim kimi, iyun ayında sonuncu görüşümüzün sonunda bütün sadələşmələri həyata keçirdik. Burada nəqliyyat dəhlizləri ilə bağlı müzakirələr olacaq.

Məlumat üçün bildirim ki, ötən il Azərbaycan ərazisindən keçən tranzitin həcmi 75 faizdən çox artıb. Bizim müasir daşınmaz infrastrukturumuzu tələbat heç vaxt olmadığı qədər böyükdür - dəmir yolları və avtomobil yolları mövcuddur. Xəzər dənizində ən böyük donanma və regionda ən geniş yük aviaparklarından biri yaranıb. Biz daşınmaz təhlükəsizliyinə həqiqətən də böyük töhfə vermişik. Çünki bu gün bir çox ölkənin daşınmaz təhlükəsizliyinə ehtiyacı var. Onlar yeni marşrutları artırıb və həmin yeni marşrutlardan biri Azərbaycanı keçir. Əminəm ki, proqrama daxil olan bu və ya digər mövzularla bağlı kifayət qədər maraqlı müzakirələr olacaq, hər zaman olduğu kimi, qonaqlarımız gələcəyimizi planlaşdırmaq üçün dəyərli ideyalarını və tövsiyələrini verəcəklər. Habelə dünya liderləri üçün də yaxşı tövsiyələr olacaq.

Beləliklə, biz dünyamızın daha dinc və təhlükəsiz olmasına töhfə verməyə çalışacağıq. Sizə maraqlı müzakirələr arzulayıram. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sonra Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits çıxış edərək forumun mövzusunun müzakirə baxımından əhəmiyyətli olduğunu bildirdi. Latviya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafından danışan Egils Levits ölkəmizin son illər ərzində beynəlxalq münasibətlərdə oynadığı mühüm rolunu vurğulayaraq dedi:

- Prezident Əliyevin məhz burada çıxışından sonra qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında aparıcı rol oynayır. Bu, sözün əsl mənasında, 120 üzv dövlətdən ibarət olan yaxşı bir platformadır və onların əksəriyyəti BMT-nin üzvləridir. Azərbaycanın son illər ərzində oynadığı mühüm rol əslində beynəlxalq münasibətlərdə etiraf olunub. Əslində Azərbaycan siyasi baxımdan, yəni sülhün necə qorunması, global məsələlərin həlli ilə bağlı bir çoxları üçün ilhamlandırıcıdır.

Azərbaycan COVID-19 pandemiyasından sonrakı global diskussiyalara aparıcılıq edir. Xüsusən Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun bu yaxınlarda keçirilən Zirvə görüşünü qeyd edirdim.

Azərbaycan ilə əməkdaşlığa, xüsusən də onun BMT ilə işbirliyinə gəldikdə, bu, həmçinin Latviya üçün vacibdir. Çünki burada beynəlxalq hüquqa hörmətlə yanaşılması və ərazi bütövlüyünə riayət edilməsi çox mühüm məsələdir. Əslində bu, bizim Latviyanın da xarici siyasətinin mühüm bir hissəsidir.

X Qlobal Bakı Forumu

“Dünya bu gün: çağırışlar və ümidlər”

Bu, ümumiyyətlə, Azərbaycanın ümumi siyasətinin vacib bir hissəsidir. Təbii ki, bu da ölkələrimiz arasında yaxşı münasibətlərdən irəli gəlir.

Latviya Prezidenti Azərbaycanın dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi haqqında da fikirlərini bildirərək dedi:

- Dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi Azərbaycanın hazırkı hüduqlarından xeyli kənar insanları şövqləndirirdi. Onun söylədiyi fikirlər məhz həmin qədim dövrdən bu günə qədər dünyadakı xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşmanı və həmyörlüyü təşviq edirdi.

Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti Jose Ramos Horta forumda global dünya nizamını təhdid edən mühüm problemlərdən, o cümlədən dünyada təhlükəsizliyin və sülhün təmin olunması üçün perspektivlərdən danışması vacibliyini vurğulayaraq dedi:

- Biz bu gün dünyamızın üzvlüyü çağırışların müzakirəsi üçün X Qlobal Bakı Forumunda bir araya gəlmişik. Forumun təşkilinə və burada iştirak etməyə dəvətə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığımı bildirirəm.

Forumda iştirak etmək üçün dəvətə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü ifadə edən BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin önənəyə çevirdiyi bu tədbirdə iştirak etməkdən məmnunluğunu bildirərək vurğuladı:

- Əvvəlcə, icazə verin, mənə bu tədbirə dəvət etdiyinə, Bakıda keçirilən X Qlobal Bakı Forumunda yaratdığı şəraitə görə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə təşəkkürümü bildirirəm.

Zati-aliləri Prezident İlham Əliyev, bildirmək istəyirəm ki, gözəl Bakı şəhərində, Azərbaycanda,

Odlar Yurdunda, - necə ki, siz adlandırırırsınız, - olmaqdan çox şadam. Çünki bu ölkə bizə enerji verir, bizi ilhamlandırır. Necə ki, biz bunu dahi şair və filosof Nizami Gəncəvinin yaradıcılığında görmüşük. Təbii ki, Sizinlə keçirilmiş dünənki görüş bizdə böyük təəssürat yaratdı. Bundan sonra da Azərbaycan ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsinə səmimiyyətlə arzulayıram. Hörmətli dostlar, belə bir mötəbər auditoriyada olmaqdan çox şadam. Burada dünyanın ən təcrübəli insanları toplaşdır.

BMT-nin İnsanın İmmunlaşdırma Virusunu/Qazanılmış İmmun Çatışmazlığı Sindromu üzrə Birgə Proqramının (UNAIDS) icraçı direktoru Vinni Byanyima pandemiya sonrası dövrə beynəlxalq səviyyədə inteqrasiyanı gücləndirməyin və əməkdaşlığı genişləndirməyin vacibliyini vurğuladı. Belə

bir platformada və müzakirələrdə iştirakdan şad olduğumu ifadə edən Vinni Byanyima dedi:

- X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində sizə qoşulmaqdan olduqca məmnunam. Mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzini "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunu təşkil etdiyinə görə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Daha sonra Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesusun videomüraciəti dinləndi, həmçinin İtaliya Respublikasının Prezidenti Sercio Mattarellanın və Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Rişi Sunakin məktubları oxundu.

Sonda Latviyanın sabiq Prezidenti və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri Vayra

Vike-Freyberqa çıxış edərək, dünyada hazırkı geosiyasi vəziyyət haqqında danışdı, müharibə və təhdidlərin beynəlxalq səviyyədə bir sıra ciddi problemlər doğurduğunu bildirdi. Həmsədr bir çox münafişlərin həlli yollarının tapılması baxımından forumun işini yüksək qiymətləndirərək dedi:

- Artıq onuncu dəfədir Bakı Forumu toplaşır və ilbət biz məmnunluqla görürük ki, onun inandırıcı qüvvəsi, onun müxtəlifliyi və müstəsna keyfiyyətli təcrübəsi, intellektual potensialı baxımından əhəmiyyəti artır. Biz sizin hamınızı burada görməkdən çox şadıq.

Bakı Forumu, əlbəttə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dəstəyi olmadan baş tuta bilməzdi. Prezident lap ilk günlərdən bizə öz dəstəyini verdi. Qlobal Bakı Forumunu dünyanı narahat edən çağırışların həlli yollarının tapılması ilə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması baxımından əhəmiyyətli hesab edirəm.

Forum işini panel iclaslarla davam etdirdi.

Qeyd edək ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi global problemlərin həlli yollarını araşdıraraq bu barədə dünya ictimaiyyətini məlumatlandıran mühüm beynəlxalq mərkəzə çevrilib. Məhz bunun nəticəsidir ki, mərkəzin təşkil etdiyi tədbirlərə maraq ildən-ildə artmaqdadır.

Bu dəfə "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda həsr olunan Qlobal Bakı Forumuna bir çox ölkələrin, eləcə də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri qatılıblar. Forumda 4 prezident, 2 baş nazir, 6 spiker və nazir, BMT-nin 5 qurumunun rəhbərləri, 25 sabiq prezident, 21 sabiq baş nazir, 23 ölkənin xarici işlər nazirlərinin müavirləri olmaqla, ümumilikdə 61 ölkədən 360-dək nümayəndə iştirak edir.

Martın 11-dək davam edəcək forumda yeni dünya nizamına təhdid yaranan amillərə, o cümlədən təhlükəsizlik məsələsinə və sülhün təmin olunması üçün perspektivlərə, bölünmüş dünyada dayanıqlılığın qurulmasına, onun global sülhə təsirinə nəzər salınacaq, qarşıda duran çağırışların həlli yolları müzakirə olunacaq, dünyanı sarsıdan münafişlərə, meqatəhdidlərə, o cümlədən iqlim, qida və nüvə təhlükəsizliyi məsələlərinə toxunulacaq, postpandemiya dövründə görüləcək işlərlə bağlı fikir mübadiləsi aparılacaq. Həmçinin global yoxsulluğun, bərabərsizliyin, iqlim böhranının və münafişlərin simptomu kimi miqrasiyanın qarşısının alınması üçün tədbirlər əsas müzakirə mövzularından olacaq. İştirakçılar Avropanın gələcəyi ilə bağlı təşəvvürlərini bölüşəcək, populyarizm və ekstremizmin mənbəyini araşdıracaq, ona qarşı səmərəli mübarizə yollarını müəyyənləşdirəcəklər.